

Препоръка за избягване на рисковете при сезонната работа извън страната

През лятото много български граждани търсят възможности за сезонна работа в други държави, най-често в сферата на селското стопанство. Рисковете да попаднат на недобронамерени посредници, работодатели или дори познати не са за подценяване. Пример за подобна ситуация е брането на горски плодове в Кралство Швеция. Редица фактори и обстоятелства през последните години доведоха до кризисни ситуации - стотици български граждани се оказаха без препитание и средства да се завърнат в България.

Всички българи, на които се предлага сезонна работа в Кралство Швеция, трябва да знаят, че част от прекупвачите извършват нелегитимно изкупуване на горските плодове, като изкупните цени са обикновено трикратно по-ниски от реалните. Така берачите стават жертва на измама. Има редица други рискове - липса на предварително осигурени условия за почивка; обикновено се налага живот на открито, без минималните удобства. Несигурността по отношение на добива и доходите, както и новите изисквания към прекупвачите на горски плодове в Швеция, които трябва да изкупуват плодовете единствено от лицензирани фирми, могат да доведат българските граждани до безизходица. Важно е да се отчита, че Кралство Швеция има категорични изисквания за здравна застраховка, за средства за първоначална издръжка и за завръщане в България. Допълнително съществува законодателство, регулиращо ползването на земите и условията за пребиваване на сезонни работници.

В последните години все повече фирми в по-малките селища в България наемат хора, с обещание да ги командироваат в чужбина за сезонна или временна работа. Така нелоялните работодатели прескачат регулаторните механизми в страната, които защитават наетите сезонно работници, и успяват да убедят гражданите, търсещи работа, че за тях няма рискове. Сред зачестилите случаи на трафик с цел трудова експлоатация през последните две години най-много хора са станали жертва на тази схема с обещания за добре платена работа в Германия, Белгия и Чехия. Предложенията на фирмите са на пръв поглед много добри - висока надница, особено спрямо българските условия, осигурена храна и настаняване, осем часов работен ден и почивни дни. Условията на предложенията за работа обаче много често се разминават с действителността, когато хората стигнат на новото си работно място. Оказват се принудени да работят и живеят в мизерни условия, без никакво или минимално заплащане, далеч от обещаното. В повечето случаи работодателите отнемат документите за самоличност под някакъв претекст и ги задържат при себе си. Следват заплахи, че ще ги обявят пред полицията за нелегално пребиваващи и нелегално работещи. Друг начин на трудова експлоатация е на работниците да им се дава малка сума от изработеното от тях, като им се обещава издължаване през следващ период. Ситуацията се повтаря през следващата седмица или месец и така работодателят става „длъжник на работника“ с хиляди евро и той не може да си тръгне, без да ги получи.

Търсещите работа в чужбина не трябва да се подвеждат по обяви, разлепени на улицата, в които фигурира единствено мобилен телефон, малко име и примамливо високо заплащане. Не трябва да бъдат подценявани и изключително привлекателни предложения за работа в чужбина, отправяни от познати и дори приятели - подобни предложения може да са предпоставка човек да попадне в тежка ситуация извън страната - без работа, без документи за самоличност, задължиял, в условия на живот, близки до робските, и без средства да се завърне в страната.

Преди да заминете:

- проучете добре агенцията-посредник или източника на информация, а по възможност и работодателя, при когото отивате. Първоначална информация на ще намерите на сайта на Агенцията по заетостта : www.az.government.bg; Условията за живот и труд в отделните държави са на адрес: <http://eures.bg/conditions.asp?id=3> ;
- трябва предварително да подпишете договор на български език (или език, който разбирате), както и на официалния език на страната на работодателя;
- не давайте документите си за самоличност на никого и под никакъв предлог;
- посъветвайте се с Националната комисия за борба с трафика на хора, Агенцията по заетостта и Бюрата по труда относно възможностите за безопасно пътуване и работа в чужбина;
- вземете с Вас адреса и телефона на българското представителство в страната, за която ще пътувате. Ако попаднете в рискова ситуация и сте в беда, незабавно се свържете с тях, местните компетентни власти или със Ситуационния център на МВНР-тел. +359 2 948 24 04; +359 2 971 38 56 и e-mail: crisis@mfa.bg.